

Київський національний торговельно-економічний університет
Кафедра публічного управління та адміністрування

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на тему:

«РЕАЛІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ
НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ»

Студентки 4 курсу 11 групи
денної форми навчання
спеціальності 074 «Публічне
управління та адміністрування»
спеціалізації «Публічне управління
та адміністрування»

Сурай
Катерини
Віталіївни

Науковий керівник
кандидат наук з державного
управління

Мірκο
Наталія Вікторівна

Гарант освітньої програми
кандидат економічних наук,
доцент

Головня
Юлія Ігорівна

КИЇВ 2020

Київський національний торговельно-економічний університет

Факультет економіки, менеджменту та психології

Кафедра публічного управління та адміністрування

Освітній ступінь: бакалавр

Спеціальність: публічне управління та адміністрування

Спеціалізація: публічне управління та адміністрування

Затверджую

Зав. кафедри

Новікова Н.Л.

« 17 » червня 2020р.

**Завдання
на випускн кваліфікаційну роботу (проект)
студентові**

Сурай Катерині Віталіївні

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема випускної кваліфікаційної роботи (проекту): **«Реалізація державної політики соціального захисту населення України»**

Затверджена наказом ректора від «27» лютого 2020 р. № 757

2. Строк здачі студентом закінченого роботи (проекту): 15.05.2020

3. Цільова установка та вихідні дані до роботи (проекту)

Мета роботи (проекту): полягає в узагальненні теоретико-методичних підходів та розробці практичних рекомендацій, щодо реалізації державної політики соціального захисту осіб з інвалідністю в Україні.

Об'єкт дослідження: є процес формування та реалізації державної політики соціального захисту осіб з інвалідністю в Україні.

Предмет дослідження: є теоретичні та практичні аспекти соціального захисту осіб з інвалідністю.

4. Зміст випускної кваліфікаційної роботи (проекту) (перелік питань за кожним розділом):

	ВСТУП.....	3
Розділ I.	ПОЛІТИКА ЗАХИСТУ ОСІБ З ІНВАЛІДНІСТЮ ЯК СКЛАДОВА ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ	6
1.1.	Сутність та пріоритетні напрями державної політики соціального захисту осіб з інвалідністю.....	6
1.2.	Нормативно-правові засади соціального захисту осіб з інвалідністю в Україні.....	10
Розділ II.	МЕХАНІЗМ ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ ЗАХИСТУ ОСІБ З ІНВАЛІДНІСТЮ.....	14
2.1.	Соціальне підприємництво як один із інструментів державної політики соціалізації осіб з інвалідністю	14
2.2.	Соціальний проект в системі соціального захисту осіб з інвалідністю	21
2.3.	Напрями вирішення проблемних питань соціального захисту осіб з інвалідністю.....	30
	ВИСНОВКИ.....	35
	СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	37

5. Календарний план виконання роботи (проекту)

1	Назва етапів випускної кваліфікаційної роботи (проекту)	Строк виконання етапів роботи	
		за планом	фактично
2	3	4	
1	Визначення напрямку дослідження та затвердження теми випускної кваліфікаційної роботи	До 27.02.2020	27.02.2020
2	Складання плану та підготовка індивідуального завдання для виконання випускної кваліфікаційної роботи	До 10.03.2020	10.03.2020
3	Представлення на рецензування науковому керівнику рукопису першого розділу випускної кваліфікаційної роботи	До 01.04.2020	01-05.04. 2020
4	Представлення на рецензування науковому керівнику рукопису другого розділу випускної кваліфікаційної роботи	До 15.04.2020	20.04.2020

5	Представлення закінченої випускної кваліфікаційної роботи на кафедрі	До 15.05.2020	15-20.05.2020
6	Підготовка письмового відгуку на випускну кваліфікаційну роботу	До 25.05.2020	25.05.2020
7	Зовнішнє рецензування ВКР	До 01.06.2020	01-05.06.2020
8	Проведення попереднього захисту випускних кваліфікаційних робіт	05-10.06.2020	05-10.06.2020
10	Вирішення питання про допуск випускної кваліфікаційної роботи до захисту	До 15.06.2020	До 15.06.2020
11	Направлення випускної кваліфікаційної роботи із зовнішньою рецензією у ЕК для захисту	За графіком	За графіком

6. Дата видачі завдання « 02 » березня 2020 р.

7. Науковий керівник випускної кваліфікаційної роботи (проекту)
Мірко Н.В.

(прізвище, ініціали, підпис)

8. Керівник проектної групи

(гарант освітньої програми)

Головня Ю.І.

(прізвище, ініціали, підпис)

9. Завдання прийняв до виконання студент

Сурай К.В.

(прізвище, ініціали, підпис)

10. Відгук наукового керівника випускної кваліфікаційної роботи (проекту):

Випускна кваліфікаційна робота написана на актуальну тему. Проблема працевлаштування осіб з інвалідністю на сучасному етапі соціально-економічного розвитку України набуває першочергового значення, оскільки інваліди відносяться до уразливих груп населення та потребують соціальної захищеності через те, що їм важко конкурувати на ринку праці. Відсутність суттєвих конкурентних переваг призводить до падіння не тільки їх матеріального добробуту, але і їх сімей та соціальної активності, зниження якості життя і поглиблення бідності, відчуження від трудового життя. Тому важливим завданням соціальної політики держави має бути залучення якомога більше інвалідів до активного життя. Студенткою проведено ґрунтовне дослідження реалізації державної політики соціального захисту осіб з інвалідністю.

Студенткою проаналізовано зайнятість та працевлаштування інвалідів в Україні з метою виявлення основних проблем та розробки заходів щодо збільшення зайнятості та раціонального працевлаштування осіб з інвалідністю. Великої уваги заслуговує розробка студенткою проекту соціального підприємства для працевлаштування осіб з інвалідністю побудованого на системі цінностей. За допомогою методу SWOT- аналізу

визначені різносторонні аспекти проекту його сильні сторони та ризики. Прораховано план реалізації проекту та обрахована вартість проекту.

Зміст випускної кваліфікаційної роботи підпорядкований поставленій у роботі меті. Проведений аналіз дозволив визначити проблемні питання працевлаштування осіб з інвалідністю та узагальнити напрями державної політики, щодо працевлаштування осіб і інвалідністю. Завдання поставлені в роботі виконані в повному обсязі, що підтверджено висновками.

Випускна кваліфікаційна робота має досить логічну структуру та відповідає вимогам оформлення. Робота написана на високому науковому рівні, є самостійним дослідженням студентки, повністю розкриває обрану тему. Вважаю, що випускна кваліфікаційна робота заслуговує на оцінку «відмінно», а її автор Сурай Катерина Віталіївна на присвоєння ступеня бакалавр зі спеціальності 074 «Публічне управління та адміністрування».

11. Науковий керівник випускної кваліфікаційної роботи (проекту): Мірко Наталія Вікторівна, 07.06.2020
(підпис, дата)

12. Відмітка про попередній захист Головня Юлія Ігорівна
(ПІБ, підпис, дата)

13. Висновок про випускну кваліфікаційну роботу (проект):
Випускна кваліфікаційна робота (проект) студентки Сурай Катерини Віталіївни
(прізвище, ініціали)
може бути допущена до захисту екзаменаційній комісії.

Керівник проектної групи (гарант освітньої програми): Головня Юлія Ігорівна
(прізвище, ініціали, підпис)

Завідувач кафедри: Новікова Наталія Леонідівна
(підпис, прізвище, ініціали)

« 17 » червня 2020

ЗМІСТ

	ВСТУП.....	3
Розділ I.	ПОЛІТИКА ЗАХИСТУ ОСІБ З ІНВАЛІДНІСТЮ ЯК СКЛАДОВА ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ.....	6
1.1.	Сутність та пріоритетні напрями державної політики соціального захисту осіб з інвалідністю.....	6
1.2.	Нормативно-правові засади соціального захисту осіб з інвалідністю в Україні.....	10
Розділ II.	МЕХАНІЗМ ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ ЗАХИСТУ ОСІБ З ІНВАЛІДНІСТЮ.....	14
2.1.	Соціальне підприємництво як один із інструментів державної політики соціалізації осіб з інвалідністю.....	14
2.2.	Соціальний проект в системі соціального захисту осіб з інвалідністю	21
2.3.	Напрями вирішення проблемних питань соціального захисту осіб з інвалідністю.....	30
	ВИСНОВКИ.....	35
	СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	37

ВСТУП

Актуальність дослідження. Соціальний захист населення є однією з найважливіших складових частин політики держави, що дозволяє забезпечити гідний рівень життя людини, її потреби в матеріальних благах і послугах і водночас є показником соціального розвитку нашої країни. Впродовж життя, кожна людина знаходиться перед небезпекою настання обставин, які можуть самим безпосереднім чином вплинути на стан її здоров'я та призвести до втрати заробітку - основного джерела засобів до існування. До таких обставин відносять хворобу, старість, інвалідність. Побороти ці обставини, в більшості випадків, самостійно, особа не може, оскільки вони визначаються об'єктивними соціально-економічними умовами, тісно пов'язані із трудовою діяльністю і майже не залежать від волі особи. Проте, вони впливають на соціальну стабільність суспільства і тому, держава бере на себе певну відповідальність за їх настання і створює систему соціального захисту.

Згідно статті 22 Конституції України права і свободи людини і громадянина, закріплені Конституцією, не є вичерпними. Конституційні права і свободи гарантуються і не можуть бути скасовані. При прийнятті нових законів або внесенні змін до чинних законів не допускається звуження змісту та обсягу існуючих прав і свобод.

Незважаючи на такі конституційні гарантії, чинне законодавство містить значну кількість неузгоджених між собою норм щодо соціального захисту окремих категорій громадян: пенсіонерів, безробітних, сімей з дітьми, малозабезпечених сімей, ветеранів війни та праці, жертв політичних репресій, чорнобильців, інвалідів та інших соціально незахищених категорій населення. Більш того, непоодинокі випадки, коли при прийнятті нових законів, всупереч Конституції України, значно звужуються вже існуючі права та свободи людини та громадянина.

Одним із способів самореалізації, соціалізації людини та задоволення її індивідуальних потреб є її працевлаштування. Саме тому особливої уваги потребує питання забезпечення регулювання та захисту всіх категорій працівників. На сьогодні більшість осіб з інвалідністю характеризуються низькою конкурентоспроможністю на ринку праці. В такій ситуації важливу роль відіграє сприяння органів державної та місцевої влади працевлаштуванні осіб з інвалідністю. Однак методи діяльності зазначених структур щодо даної проблеми на сьогоднішній день є малоєфективними та не результативними. Тому актуалізується питання пошуку нових механізмів сприяння працевлаштуванню осіб з інвалідністю.

Важливий внесок у дослідження питання стосовно соціального захисту інвалідів зробили такі вітчизняні та зарубіжні вчені: В. С. Андреев, Н. Б. Болотіна, В. С. Венедіктов, Ф. Г. Бурчак, О. Г. Чютчева, Є. В. Погорелов, В. Ф. Погорілко, О. М. Ярошенко, П. М. Рабінович, Ю. А. Тихомиров, О. Є. Мачульская, Ю. В. Васільєва, І. В. Спасибо-Фатєєва та інші. Проблематиці працевлаштування осіб з інвалідністю присвячували увагу: В. М. Андріїв, В. Ф. Пузирний, Н. В. Добренька.

Мета роботи полягає в узагальненні теоретико-методичних підходів та розробці практичних рекомендацій, щодо реалізації державної політики соціального захисту осіб з інвалідністю в Україні.

Досягнення поставленої мети передбачає розв'язання наступних **завдань**:

- ✓ здійснити аналіз наукових джерел та дослідити концепт «соціальний захист»;
- ✓ узагальнити роль праці у житті людини;
- ✓ проаналізувати нормативно-правове регулювання права на працю осіб з інвалідністю;
- ✓ визначити особливості реалізації особами з інвалідністю права на працю;

- ✓ дослідити соціальне підприємництво як один із засобів сприяння працевлаштування осіб з інвалідністю;
- ✓ розробити проект соціального підприємства;
- ✓ запропонувати напрями удосконалення політики соціального захисту.

Об'єктом дослідження є процес формування та реалізації державної політики соціального захисту осіб з інвалідністю в Україні.

Предметом дослідження є теоретичні та практичні аспекти соціального захисту осіб з інвалідністю.

Методи дослідження. Для виконання поставлених завдань було використано цілу низку методів та прийомів дослідження. Зокрема, за допомогою системного методу було здійснено теоретичне узагальнення наукових концепції, теорій, розробок вчених, присвячених проблемі зайнятості осіб з інвалідністю. Статистичний метод дозволив оцінити динаміку звернень осіб з інвалідністю до Державної служби зайнятості. Метод SWOT-аналізу дозволив опрацювати та систематизувати інформацію, що стосується різносторонніх аспектів проекту ІТ-компанії «SMART business». За допомогою методу експертних оцінок проведено оцінку рівня ризику проекту ІТ-компанії «SMART business».

РОЗДІЛ І

ПОЛІТИКА ЗАХИСТУ ОСІБ З ІНВАЛІДНІСТЮ ЯК СКЛАДОВА ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ

1.1. Сутність та пріоритетні напрями державної політики соціального захисту осіб з інвалідністю

Просування України по шляху організації та проведення демократичних, соціальних та правових перетворень, виходячи зі змісту положень конституційно-правових засад розбудови ефективної моделі держави та громадянського суспільства, тісно пов'язано зі здійсненням комплексної соціальної реформи, в тому числі реформи соціального захисту. Серед ключових пріоритетів такого реформування видається доречним виділити напрям формування та розвитку публічного соціального захисту осіб з інвалідністю, передусім шляхом посилення відкритості, прозорості, ефективності та доступності соціальних прав, забезпечення його спрямованості до потреб та інтересів таких осіб.

Варто наголосити, що згідно з нормами Конституції України [1] (ч.1 ст. 46) право на соціальний захист трактується як право громадян «на забезпечення їх у разі повної, часткової або тимчасової втрати працездатності, втрати годувальника, безробіття з незалежних від них обставин, а також у старості та в інших випадках, передбачених законом», встановлює, що воно гарантується за рахунок «бюджетних джерел соціального забезпечення» (ч.2 ст.46). Також Основний Закон України (ст.95) передбачає, що «виключно законом про Державний бюджет України визначаються будь які видатки держави на загальносуспільні потреби, розмір і цільове спрямування цих видатків».

Для того, щоб повноцінно розкрити зміст питання реалізації державної політики соціального захисту населення та зокрема осіб з інвалідністю, вважаємо за необхідне розпочати з визначення дефініції «особа з інвалідністю».

У Великому тлумачному словнику української мови поняття «інвалід» трактується як людина, яка частково чи повністю втратила працездатність внаслідок поранення, хвороби, каліцтва чи старості [30, 397].

Слід звернути увагу на те, що на сьогодні використання терміну «інвалід» є некоректним, оскільки, він має принизливий характер. Саме тому на законодавчому рівні прийняті зміни до нормативно-правової бази з метою застосування терміну «особа з інвалідністю» та похідних від нього [31].

У Законі України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні» [28] поняття «особа з інвалідністю» - особа зі стійким розладом функцій організму, що при взаємодії із зовнішнім середовищем може призводити до обмеження її життєдіяльності, внаслідок чого держава зобов'язана створити умови для реалізації нею прав нарівні з іншими громадянами та забезпечити їй соціальний захист.

В Україні пріоритетним напрямом інтеграції людей з інвалідністю до трудового життя визнано залучення їх до зайнятості на звичайному ринку праці. Відповідно до ст.17 Закону України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні», з метою реалізації творчих і виробничих здібностей (професійних компетенцій) інвалідів та з урахуванням індивідуальних програм реабілітації їм забезпечується право працювати на підприємствах, в установах, організаціях, а також займатися підприємницькою та іншою трудовою діяльністю, яка не заборонена законом.

Здатність особи до праці є основою для розбудови держави та суспільства, адже всі аспекти політичної, економічної, виробничої діяльності тим чи іншим чином пов'язані з працею людей. Як влучно зазначив Віктор Гюго: «Праця в наш час - це велике право і великий обов'язок» [18, с. 269]. До того ж, важко не погодитися з тим, що праця є ключовою передумовою фізичного та соціально-психологічного розвитку особи.

Працю можна розглядати по-різному, але варто погодитися з думкою Н. Гетьманцевої [19], яка вбачає під цим поняттям саме діяльність людини, що відповідає вимогам принципів усвідомленості, результативності, суспільної

корисності та енерговитратності дій. Також слід зазначити, що з економічної точки зору під працею слід розуміти сукупність фізичних і розумових здібностей людини, які вона використовує в процесі виробництва матеріальних і духовних благ.

Сучасна виробнича ситуація зумовлює необхідність підкреслити значення праці у житті людини, суспільства і держави. На сьогодні домінантним чинником у житті кожної особи є: по-перше, наявність роботи; по-друге, місце людини, як працівника, в суспільстві. Більш того, в основі виробництва необхідних для суспільства благ лежить праця. Таким чином, праця – одна з найнеобхідніших умов існування не лише людини, а й суспільства в цілому [20, с. 29].

Роль праці в суспільстві загалом та в житті людини зокрема важко переоцінити, адже завдяки цій діяльності створюються не лише матеріальні та духовні блага, а й розвиваються самі працівники, які генерують нові ідеї, вдосконалюють засоби праці і, як наслідок, підвищують продуктивність праці, що сприяє розвитку держави.

Враховуючи викладене, на нашу думку, доцільно згадати економічну теорію та функції праці (рис. 1.1.).

Рис. 1.1. Функції праці

Примітка: узагальнено автором

Таким чином, добробут людини в будь-якому суспільстві залежить від рівня розвитку економіки держави, підвищення продуктивності праці та інших показників. Доречною із цього приводу є думка Р. З. Лівшиць [21, с. 49], який зазначав, що трудове законодавство ставить перед собою дві цілі: економічну, яка полягає у зростанні і розвитку виробництва, та соціальну, що полягає у захисті інтересів працюючих осіб.

За результатами дослідження Науково-дослідного інституту праці та зайнятості населення Міністерства соціальної політики України для забезпечення раціональної зайнятості інвалідів в Україні застосовуються такі варіанти їх влаштування на роботу:

- ✓ працевлаштування на відкритому ринку праці, де робочі місця пропонуються як для осіб, які не мають інвалідності, та осіб з інвалідністю;
- ✓ працевлаштування на спеціалізованих підприємствах, заснованих громадськими організаціями інвалідів. Головна мета цих підприємств полягає в наданні можливостей інвалідам займатися корисною діяльністю і готувати їх, наскільки це можливо, до роботи на відкритому ринку праці;
- ✓ працевлаштування на соціально-економічних підприємствах із транзитними та постійними робочими місцями, які створені на базі міжрегіональних центрів професійної реабілітації інвалідів.

За своєю суттю соціальний захист осіб з інвалідністю, спрямований на:

- ✓ стимулювання розвитку інклюзивного суспільства;
- ✓ підвищення ефективності впроваджуваних соціальних реформ;
- ✓ розвиток новітньої моделі соціального захисту на основі забезпечення гідного рівня та якості життя;
- ✓ забезпечення дієвості та доступності видів соціального захисту;
- ✓ підвищення відкритості, дієвості, доступності соціальних прав;
- ✓ розвиток новітнього законодавства в цій царині [24, с. 72].

Практика показує, що залучення громадян з інвалідністю до сфери праці важливе як для них самих, так і для держави, оскільки підвищується

життєвий рівень інвалідів, збільшується їх платоспроможність, а також можливість самореалізації.

А також, вважаємо за доцільне підкреслити, що зайнятість осіб з інвалідністю має величезне значення не лише для людей, які належать до цієї категорії населення, а й для держави в цілому. Адже з кожним роком кількість безробітних осіб з інвалідністю збільшується, а праця це основа вироблення матеріальних і духовних благ, необхідних для розвитку суспільства. Таким чином держава втрачає можливість збільшення обсягів вироблених благ з одного боку, а з іншого – витрачає значні кошти на виплати по безробіттю.

1.2. Нормативно-правові засади соціального захисту осіб з інвалідністю в Україні

Як влучно зазначила Н. В. Лазукова, конституційні права та свободи людини, їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави, головним обов'язком якої є затвердження і забезпечення цих прав та свобод. Одним із найбільш важливих засобів такого забезпечення є юридичні гарантії [22, с. 208].

Під поняттям «гарантії» у юридичній літературі розуміють умови, засоби, способи, які забезпечують здійснення у повному обсязі і всебічну охорону прав та свобод особи [23, с. 555].

У статті 1 Конституції України [1] закріплюється загальнолюдське гуманітарне підґрунтя Української держави. Згідно зі змістом цієї статті дотримання прав людини - одна із фундаментальних конституційних засад в Україні.

Стаття 43 Конституції України проголосила, що кожен має право на працю, що включає можливість заробляти собі на життя працею, яку він вільно обирає або на яку вільно погоджується. Важливою є норма, яка закріплена у частині 2 статті 43 Конституції України, яка передбачає обов'язок держави по створенню умов для повного здійснення громадянами права на працю,

гарантуванню рівних можливостей у виборі професії та роду трудової діяльності, реалізації програм професійно-технічного навчання і підготовки та перепідготовки кадрів. До того ж, стаття 24 Основного закону визначила, що всі громадяни мають рівні конституційні права і свободи та є рівними перед законом. Не може бути привілеїв чи обмежень за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками [1].

Таким чином, Конституція України визначила базові трудові права різних категорій працівників, в тому числі осіб з інвалідністю.

Одним із ключових чинників, які впливають на вектор внутрішньої соціальної політики держави є міжнародні нормативно-правові акти.

Європейська соціальна хартія, один із основних документів Ради Європи з прав людини, який був ратифікований 14 вересня 2006 року Верховною Радою України [25], визначає, що держави зобов'язуються сприяти доступу осіб з інвалідністю до роботи всіма засобами, що можуть заохочувати роботодавців приймати на роботу зазначену категорію осіб, утримувати їх у звичайному виробничому середовищі та пристосовувати умови праці до їх потреб, а коли це видається неможливим у зв'язку з характером інвалідності, то шляхом або облаштування, або створення спеціальних робочих місць з урахуванням ступеня інвалідності [26].

Розглядаючи вітчизняне законодавство, слід зазначити, що фундаментальні положення про працю, які закріплені в Конституції України і є основою для регулювання праці осіб з інвалідністю деталізують наступні нормативно правові-акти: Кодекс законів про працю України [27] та Закон України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні» [28].

Відповідно до статті 2 Кодексу законів про працю України забороняється будь-яка дискримінація у сфері праці, зокрема порушення принципу рівності прав і можливостей, пряме або непряме обмеження прав

працівників залежно від раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, гендерної ідентичності, сексуальної орієнтації, етнічного, соціального та іноземного походження, віку, стану здоров'я, інвалідності, тощо [27].

Закон України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні» [28] є одним із основоположних вітчизняних нормативно-правових актів, що регулює трудові відносини в які вступають особи з інвалідністю. Згідно зі статтею 1 вищезазначеного нормативно-правового акту особи з інвалідністю в Україні володіють усією повнотою соціально-економічних, політичних, особистих прав і свобод, закріплених Конституцією України, законами України та міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

До того ж, ч. 3 ст. 17 Закону України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні» [28], не можна відмовляти в укладенні трудового договору або в просуванні по службі, звільняти за ініціативою адміністрації, переводити інваліда на іншу роботу без його згоди з мотивів інвалідності, за винятком випадків, коли за висновком медико-соціальної експертизи стан його здоров'я перешкоджає виконанню професійних обов'язків, загрожує здоров'ю і безпеці праці інших осіб, або продовження трудової діяльності чи зміна її характеру та обсягу загрожує погіршенню здоров'я інвалідів.

Регулювання питань державної політики у сфері соціального забезпечення населення України здійснюють більше 30 законодавчо-нормативних актів, які поєднують і питання соціального захисту населення, їх можна розділити за двома напрямками: базові та спеціальні.

Отже, до базових нормативно-правових актів соціального забезпечення інвалідів в Україні можна віднести:

- 1) Конституцію України, ст. 46 (1996 р.);
- 2) Закон України «Основи законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» (1998 р.);

- 3) Закон України «Про прожитковий мінімум» (1999 р.);
- 4) Закон України «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії» (2000 р.);
- 5) Закон України «Про соціальні послуги» (2003 р.).

Спеціальними є:

- 1) Закон України «Про пенсійне забезпечення» (1991 р.);
- 2) Закон України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні» [4] (1991 р.);
- 3) Закон України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні» [4] (1991 р.);
- 4) Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття» (2000 р.);
- 5) Закон України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» (2003 р.);
- 6) Постанова КМУ від 1 серпня 2012 р. № 706 «Про затвердження Державної цільової програми «Національний план дій з реалізації Конвенції про права інвалідів» на період до 2020 року».

Вітчизняним законодавством передбачено можливість осіб з інвалідністю, які не досягли пенсійного віку та є працездатними відповідно до висновків медико-соціальної експертизи, звертатися до Державної служби зайнятості для пошуку роботи [29, с. 168].

Відповідно до викладеного, вважаємо за необхідне резюмувати, що держава виступає гарантом реалізації права на працю людини і створює рівні умови для усіх працівників. Проте існуючі методи забезпечення зайнятості осіб з інвалідністю є малоефективними. Саме тому актуалізується питання розробки та реалізації нових механізмів державної політики сприяння зайнятості серед зазначеної категорії осіб.

РОЗДІЛ II.

МЕХАНІЗМ ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ ЗАХИСТУ ОСІБ З ІНВАЛІДНІСТЮ

2.1. Соціальне підприємництво як один із інструментів державної політики соціалізації осіб з інвалідністю

В Україні кожен 18-й громадянин – інвалід, тобто людина, яка потребує допомоги та підтримки від держави не лише в грошовому еквіваленті, а й особливого планування житла, облаштування під'їздів, громадського транспорту, забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації, виробами медичного призначення, сприяння у здобутті освіти, професійних знань, працевлаштування, медичних і культурних послуг. Широкий спектр проблем людей з інвалідністю в Україні свідчить про необхідність посиленої і комплексної уваги з боку держави й суспільства. Сучасне життя формує відповідні вимоги до соціального захисту цієї категорії населення. Практика показує, що значна частина положень соціально-економічної політики щодо інвалідів застаріла і не відповідає потребам сьогодення, а також не узгоджується із загальновизнаними високогуманними міжнародними нормами і стандартами [29].

У Національній доповіді «Про становище інвалідів в Україні» окреслено такі проблеми у сфері соціального захисту інвалідів: забезпечення пенсійних і соціальних виплат інвалідам у розмірах, які б гарантували їм достатній рівень життя; отримання гідної освіти в рамках інтегрованих форм навчання; забезпечення можливості безперешкодного отримання реабілітаційних послуг за місцем мешкання інваліда; можливість трудової діяльності без дискримінації у процесі працевлаштування та подальшої роботи; реформування стаціонарних установ для інвалідів та переведення фінансування на створення допоміжних служб, які дозволяють людям з інвалідністю жити без відриву від соціуму; створення доступного середовища

для вільного пересування інвалідів та безперешкодної комунікації. Такий стан свідчить про необхідність не тільки підвищення соціальних виплат інвалідам, але й про зміну технології їх розрахунку та надання. Наприклад, варто замінити соціальні пільги на компенсаційні виплати за невикористані пільги. На наш погляд, особливо важливими є заходи щодо можливості отримання освіти для осіб з вадами здоров'я. Освіта є одним з найефективніших шляхів виходу людини з особливими потребами зі стану ізолюваності від суспільства, новітні освітні програми та освітні соціальні проекти.

Питання забезпечення зайнятості інвалідів, враховуючи ситуацію, що нині склалась на ринку праці в Україні, вирішуються досить складно (рис. 2.1.).

Рис. 2.1. Динаміка звернень осіб з інвалідністю до державної служби зайнятості за 2015-2019 роки

Примітка: складено автором на основі джерела [34].

Безробіття не робить суттєвих відмінностей між інвалідами та здоровими людьми, роботу втрачають громадяни, які відносяться до різних соціальних та вікових груп, причому, досить часто уникнути звільнення не допомагають ні молодість, ні досвід, ні висока кваліфікація [32, с. 122]. До того

ж справжнім викликом сьогодення стала пандемія Covid-19. За оцінками Торгово-промислової палати України, рівень безробіття сьогодні складає 13,7-15,4%. Це найвищий показник за останні 15 років. Загалом – 2,5-2,8 млн людей безробітні [52].

Проте, як свідчить практика, особи з обмеженими фізичними можливостями не можуть на рівних конкурувати на ринку праці (рис. 2.2.), особливо в сучасних економічних умовах, коли перехід до ринкових відносин вимагає інтенсифікації виробництва, підвищення вимог до загального фізичного та інтелектуального стану працюючих [33, с. 540].

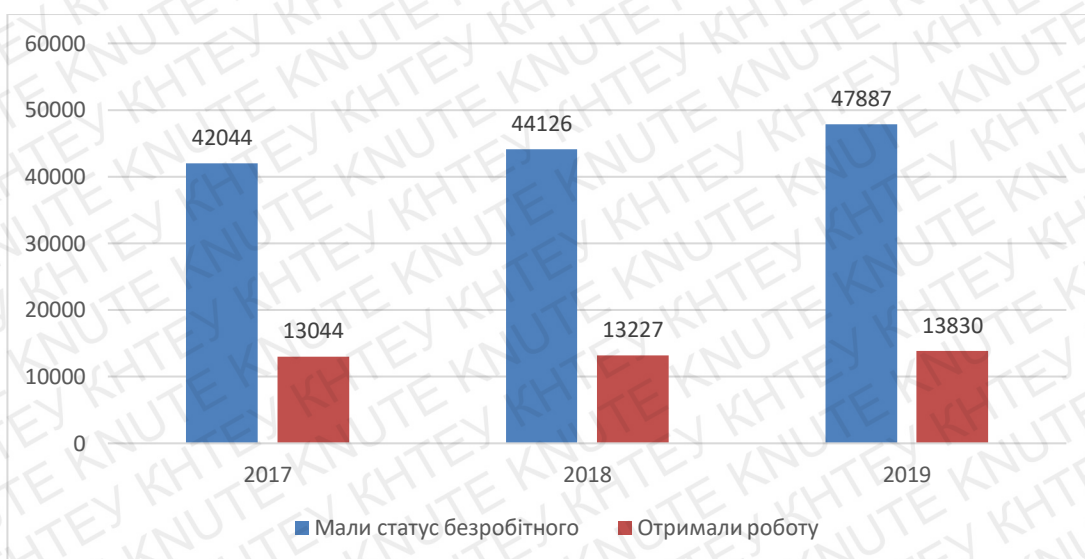

Рис. 2.2. Результати працевлаштування осіб з інвалідністю в Україні за 2017-2019 роки

Примітка: складено автором на основі джерела [34].

На сьогодні в окремих регіонах України зайнятість серед інвалідів працездатного віку становить 15-20 відсотків, при цьому особливо важка ситуація складається із зайнятістю інвалідів I та II груп, серед яких кількість працюючих вдвічі менше.

Співвідношення чисельності працевлаштованих та безробітних осіб з інвалідністю змінювалося наступним чином: якщо у 2017 році питома вага працевлаштованих складала 31%, то у 2019 році цей показник становив 28,8 %, на нашу думку це пов'язано з тим, що існуючі інструменти активізації зайнятості осіб з інвалідністю є малоефективними.

Особи з інвалідністю характеризуються низьким рівнем конкурентоспроможності на ринку праці та потребують підтримки з боку держави, яка має проявлятися в комплексній, інноваційній політиці. На нашу думку, державна політика, яка б сприяла працевлаштуванню осіб з інвалідністю, повинна включати цілу низку заходів орієнтованих на розвиток соціального підприємництва.

Вперше як термін «соціальне підприємництво» було використано у 1970-х роках в Сполучених Штатах Америки неприбутковими організаціями, які розпочали бізнес, щоб створити робочі місця для соціально незахищених категорій населення [35, с. 112]. На сьогодні не існує єдиного підходу до визначення поняття «соціальне підприємництво». Неоднотайність думок серед науковців щодо змістовних та сутнісних характеристик дефініції «соціальне підприємництво» у науці свідчить про її постійну динаміку (табл. 2.1.).

Таблиця 2.1.

Наукові підходи щодо визначення сутності поняття
«соціальне підприємництво»

№	Автор	Визначення поняття «соціальне підприємництво»
1.	Хох Х., Трейсі П.	засноване на самоокупній основі господарська діяльність із виробництва соціально значущого продукту або послуги із застосуванням інноваційних рішень, які перетворюють на користь суспільства саму послугу та механізми її економічної реалізації. Кінцева мета якої – не лише отримання прибутку, а й виробництво продукту або послуги, призначеної для вирішення суспільної проблеми
2.	Супрун Н.А.	комплекс цінностей, заходів і процесів, що відображають добровільне зобов'язання компанії щодо реалізації соціальних ініціатив, результати яких сприятимуть підвищенню конкурентоспроможності організації у довгостроковій перспективі
3.	Долуда Л., Назарук В., Кірсанова Ю	підприємницька діяльність, спрямована на позитивні інноваційні зміни у суспільстві: пом'якшення або вирішення соціальних проблем за рахунок доходів, отриманих від власної діяльності
4.	Дж. Мейр, І. Марті	процес створення цінності за допомогою поєднання ресурсів новими способами для вивчення і використання можливостей отримання соціального блага стимулюванням соціальних змін або задоволення соціальних потреб.
5.	Никифорак В.	економічна діяльність суб'єкта господарювання поза залежністю від організаційно-правової форми, що використовує підприємницький підхід, місія якого прив'язана до розв'язання конкретної соціальної проблеми, нерозв'язуваної внаслідок провалів ринку та держави.

Примітка: складено автором на основі джерел [36; 37; 38; 39; 40].

На основі проведеного аналізу наукових досліджень, враховуючи усі цитовані визначення, ми пропонуємо розглядати соціальне підприємництво як господарську діяльність з використанням інноваційного підходу, яка базується на системі цінностей і зорієнтована на вирішення конкретних соціальних проблем.

Враховуючи викладене, можливо виокремити критерії соціального підприємництва:

- ✓ спрямованість діяльності на вирішення конкретних соціальних проблем;
- ✓ інноваційна діяльність спрямована на застосуванні нових підходів для розв'язання соціальної проблеми;
- ✓ підприємницький підхід – здатність соціального підприємця аналізувати ринок, приймати нові, креативні рішення, які б сприяли вирішенню конкретної соціальної проблеми.

Обов'язковими умовами для соціального підприємництва є наявність чітко визначених цілей та соціальної місії.

Можна навести декілька прикладів, у Миколаєві було започатковано студію бельгійського шоколаду, де працюють батьки дітей з ДЦП. Прибуток, отримуваний від продажу шоколадних виробів, спрямовується на реалізацію проекту благодійної організації «Ми Поруч» з розвитку «Центру Іпотерапії і лікувальної верхової їзди для дітей з інвалідністю» [38, с. 24].

Також чудовим прикладом соціального підприємництва є вуличний часопис «Просто неба». Головною метою цього видання є допомога безпритульним людям. Інноваційність цього часопису полягає у тому, що безхатченки мають змогу опублікувати свої вірші, статті, залучаються до опитувань на різні соціальні теми, тобто видання дає можливість суспільству почути ту категорію населення, яку зазвичай не чують. До того ж саме безпритульні люди розповсюджують цей журнал на вулицях та площах Львова, причому половину його вартості забриють собі.

Соціальне підприємництво динамічно розвивається в європейських країнах, вирішуючи проблеми безробіття, соціального захисту, громадського залучення тощо. Головна місія соціального підприємництва – приносити користь суспільству.

Н. В. Доброва виділяє декілька концепцій соціального підприємництва, серед яких:

- ✓ Американська, де соціальним підприємництвом називають підприємницьку діяльність неприбуткових недержавних організацій, прибуток від діяльності яких використовується на реалізацію соціальних проблем, надання послуг цільовій групі, ради якої створювалася організація, та поліпшення якості життя цієї цільової групи.

- ✓ Європейська, де соціальне підприємництво визначається більше як підприємництво або бізнес з соціальною місією, де на перше місце виходить соціальний ефект від підприємницької діяльності, а вже потім її фінансова ефективність.

- ✓ Концепція, пов'язана з діяльністю міжнародних фондів, відповідно до якої соціальне підприємництво – це інноваційну підприємницьку діяльність заради поліпшення становища громади і відновлення соціальної справедливості [35, с. 113-114].

В Україні відсутня законодавча база, яка б прямо регулювала соціальне підприємництво. Однак у різних нормативно-правових актах існують положення, що дозволяють створювати підприємства, які за міжнародними стандартами можуть бути класифіковані як соціальні.

Зокрема в нашій державі можуть бути реалізовані такі форми соціального підприємництва:

- ✓ некомерційна організація, яка займається підприємництвом у сфері своєї основної діяльності;

- ✓ некомерційна організація, яка відкриває власне підприємство, частина доходів якого йде на фінансування її програм;

- ✓ підприємство для людей з обмеженими можливостями [41].

Зауважимо, що в Україні існують організації, що сприяють популяризації в нашій державі соціального підприємництва, серед яких: Український фонд підтримки підприємництва, Благодійний фонд «Благовіст», Благодійне підприємство «Перлина Буковини», Благодійна організація «Центр допомоги дітям-інвалідам», Міжнародний фонд «Відродження», Сокальська агенція регіонального розвитку та інші [42, с. 39].

Соціальне підприємництво має цілу низку переваг:

- ✓ сприяння працевлаштуванню осіб з інвалідністю;
- ✓ вирішення гострих соціальних проблем;
- ✓ зниження навантаження на місцеві бюджети у вирішенні соціальних проблем
- ✓ інноваційних підхід до використання ресурсів регіону для подолання соціальних проблем.

Враховуючи викладене, на нашу думку, держава повинна сприяти поширенню соціального підприємництва як одного із інструментів державної політики соціалізації осіб з обмеженими фізичними можливостями.

Отже, працевлаштування осіб з інвалідністю – це проблема загальнодержавного рівня. Враховуючи статистичні дані, кількість осіб з інвалідністю, які мали статус безробітного з кожним роком все збільшуються. Лише невелика частина осіб із зазначеної категорії отримують роботу, що свідчить про низьку конкурентоспроможність осіб з інвалідністю на ринку праці. У такій ситуації актуалізується роль держави як гаранта конституційних прав людини, в тому числі і права на працю. Проте існуючі механізми сприяння зайнятості є малоефективними, тому перед урядом постає завдання пошуку нових шляхів вирішення цієї кризової ситуації. На нашу думку, одним із напрямків державної політики сприяння зайнятості осіб з інвалідністю має стати підтримка розвитку соціального підприємництва в Україні.

2.2. Соціальний проект в системі соціального захисту осіб з інвалідністю

У лютому 2020 року Шосткінська міська рада повідомила, що в Україні стартував соціальний проект повного циклу «Ти можеш все! Можливості безмежні», в рамках якого всім бажаючим людям з інвалідністю надано шанс безкоштовно навчатися на онлайн курсах та прийняти участь в конкурсі на зайняття вакантних посад у провідних ІТ-компаніях України. Соціальний проект, створений для реалізації пріоритетних завдань та політики Міністерства соціальної політики України.

На сьогодні бурхливий розвиток інформаційного суспільства торкається практично кожної сфери життєдіяльності людини. Значне поширення комп'ютерної техніки та глобальних мереж (Інтернет) стало каталізатором змін у суспільстві. Особливої актуальності набувають питання ефективного використання можливостей, які відкриває для людства суцільна інформатизація. Для результативного впровадження ІТ-технологій в будь-яку сферу діяльності людини, і, як наслідок, реалізації нових можливостей, необхідним є залучення ІТ-фахівців. Саме тому на сьогодні посилюється роль компаній ІТ-сфери у житті усіх учасників суспільних відносин.

Масова інформатизація сучасного світу пов'язана, насамперед, із розвитком комп'ютерної техніки, різноманітного програмного забезпечення, глобальних мереж (Інтернет), мультимедійних технологій.

Сукупність методів і програмно-технічних засобів, об'єднаних в технологічний ланцюг, що забезпечує збір, обробку, зберігання і відображення інформації з метою зниження трудомісткості її використання, а також для підвищення її надійності і оперативності становлять собою інформаційно-комунікаційні технології [43, с. 9].

Погоджуючись з думкою Н. О. Шпак та О. І. Венгер, хочемо зауважити, що застосування інформаційно-комунікаційних технологій сприяє розробленню і виробництву матеріалів культурного і освітнього призначення та їх поширення; забезпечує можливість усім особам відігравати активнішу

роль у житті суспільства на національному, регіональному і місцевому рівнях шляхом використання новітніх інформаційних технологій з метою: забезпечення безперешкодного доступу до інформації про місцеві, регіональні адміністративні та юридичні служби і прямі зв'язки з ними; доступу до офіційних текстів місцевих, регіональних і національних законів і нормативних актів, міжнародних договорів і рішень національних і міжнародних судових органів [44, с. 464].

Також варто зазначити, що використання мережі Інтернет та систем електронного обміну даними у сучасних умовах розвитку інформаційно-комунікаційних технологій – це одна із важливих складових успішної діяльності будь-якого підприємства зокрема й, як наслідок, успішного розвитку держави загалом (табл. 2.2.).

Таблиця 2.2.
Використання інформаційно-комунікаційних технологій на підприємствах України

	2017	2018	Приріст, %
Кількість підприємств, які використовували комп'ютери, одиниць	40327	44133	9,4
Частка підприємств, які використовували комп'ютери, у % до загальної кількості підприємств, які взяли участь в обстеженні	95,4	95,5	0,1
Кількість підприємств, які мали доступ до мережі Інтернет, одиниць	40327	43303	7,4
Кількість підприємств, які мали фахівців у сфері ІКТ	10660	10973	2,9

Примітка: складено автором на основі джерела [45].

Більш того, розвиток інформаційно-комунікаційних технологій значно впливає на процеси державного управління. Ефективна інформаційно-комунікаційна інфраструктура – визначальна складова стратегії забезпечення національного інформаційного суверенітету, яка дає можливість державі поширювати свої суверенні права на певний сегмент глобального інформаційного простору [46, с. 65].

До того ж, інформаційно-комунікативні технології, які використовуються в політиці та інших сферах життєдіяльності світової спільноти, переходячи в площину міжнародних відносин, стають

інструментами формування міжнародної громадської думки щодо суб'єктів міжнародної взаємодії [47, с. 104].

Таким чином, використання інформаційно-комунікаційних технологій породило поле для складних процесів безперервної взаємодії освіти, науки, виробництва, фінансів, політики та соціуму.

Отже, в сучасному світі одним із ключових аспектів, який визначає рівень розвитку держави є рівень її інформатизації. З кожним роком компанії ІТ сфери набувають все більшого значення. Не дивно, що на сьогодні сектор ІТ в Україні стрімко розвивається (рис. 2.3.).

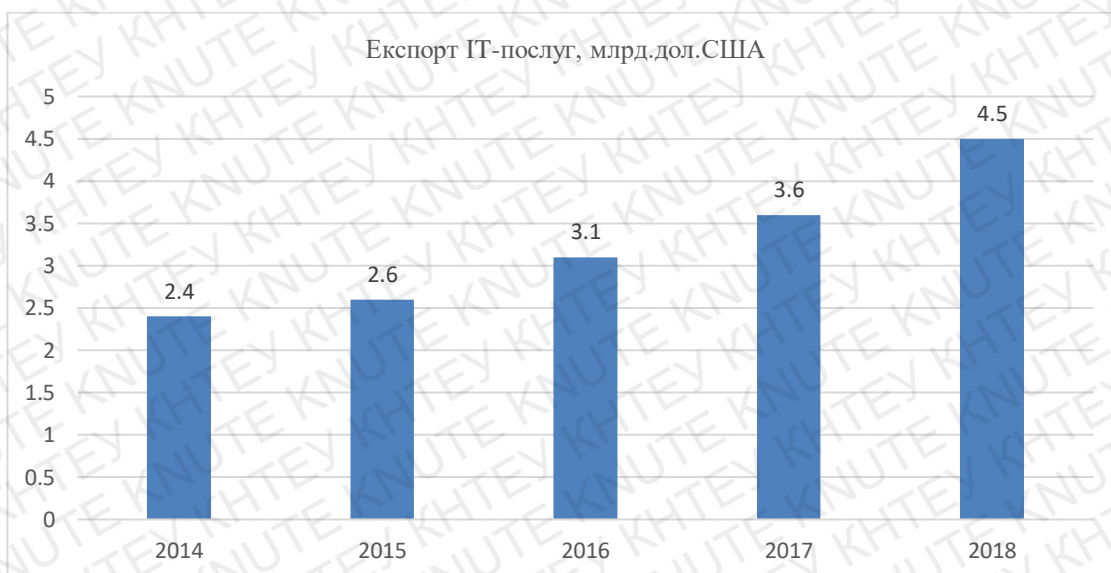

Рис. 2.3. Експорт ІТ-послуг у світі

Примітка: складено автором на основі джерела [31]

Аналіз макроекономічних показників за останні роки свідчить про збільшення обсягів експорту ІТ-послуг, які обігнали трубопровідний транспорт і стали другою найбільшою галуззю з експорту послуг в Україні. Дохід від експорту ІТ-послуг у 2018 році за даними Державної служби статистики України становить 1,578 млрд дол. США [45].

Чисельність працівників сфери ІТ в Україні за даними The State of European Tech налічувала 184700 фахівців [49]. Також, слід зазначити, що українські фахівці займають 11 місце в рейтингу країн з найкращими програмістами за версією порталу Hacker Rank [48]. До того ж, в Україні

працює близько 4000 ІТ-компаній, включаючи офіси світових лідерів, серед яких: Microsoft, Samsung, АВВУ та інші.

Суть нашого дослідження базується на ідеї підготовки проекту соціального підприємництва – ІТ-компанії «SMART business» у місті Шостка Сумської області, місія якої надання високоякісних послуг в сфері інформаційно-комунікаційних технологій.

Тобто, по-перше, компанія може забезпечити ефективне надання послуг в сфері інформаційних технологій, а, по-друге – прийти вирішенню гострої соціальної проблеми – зайнятості осіб з інвалідністю.

Таким чином, можемо сформулювати головну мету проекту: створення ІТ-компанії у місті Шостка Сумської області, яка б сприяла позитивним змінам у питанні зайнятості осіб з інвалідністю.

Досягнення поставленої мети передбачає розв’язання цілої низки завдань, серед яких:

- ✓ розробка і створення конкурентоспроможної компанії в сфері ІТ-технологій;
- ✓ залучення осіб з інвалідністю до роботи в організації;
- ✓ створення необхідних умов для доступності будівель, приміщень та прилеглої території компанії для осіб з особливими потребами;
- ✓ організація компанією різноманітних курсів, тренінгів для осіб з інвалідністю;
- ✓ забезпечення кваліфікованої підготовки персоналу;
- ✓ фінансування за рахунок частини прибутків компанії різноманітних соціальних програм зі сприяння зайнятості осіб з інвалідністю.

Варто проаналізувати особливості проекту ІТ-компанії «SMART business». Одним із найбільш вдалих, на нашу думку, методів системного аналізу об’єкта дослідження є метод SWOT-аналізу, сутність якого полягає в розділенні чинників і явищ на чотири категорії: Strengths (сильні сторони), Weaknesses (слабкі сторони), Opportunities (можливості) і Threats (загрози).

Рис. 2.4. Матриця SWOT-аналізу проекту ІТ-компанії «SMART business»

Примітка: складено автором

Метод SWOT-аналізу дозволив нам опрацювати та систематизувати інформацію, що стосується різносторонніх аспектів проекту ІТ-компанії «SMART business».

Для ефективної реалізації проекту, визначимо ризики проекту та проведемо їх аналіз. Для цього скористаємося методом експертних оцінок.

Таблиця 2.3.

№	Критерій	Оцінка експертів				Сума оцінок, $\sum k$	Значущість критерію, р	Сума оцінок з урахуванням значущості
		1	2	3	4			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	низький рівень готовності осіб з інвалідністю до отримання нових знань та професійних навичок	1,5	2	2	1,5	7	1,5	10,5

Продовження таблиці 2.3.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
2.	низька рентабельність	1,5	1	1	1	4,5	1	4,5
3	неконкуренто-спроможність на ринку	0,5	1	1	1	3,5	1	3,5
4.	брак клієнтської бази	0,5	0,5	1	1	3	0,5	1,5
5.	відсутність досвіду роботи на ринку	1	1	1,5	1,5	5	1	5
Разом:								25

Примітка: складено автором.

Одержавши оцінки від експертів щодо ризику проекту, можна розрахувати величину В-коефіцієнта за формулою (2.1.):

$$B = \frac{\sum \sum k_{ij} * p_i}{m * n} \quad (2.1.)$$

де k_{ij} – оцінка і-м експертом j-го критерію; p_i – значущість j-го критерію; m – кількість критеріїв; n – кількість експертів.

Дані розрахунків за формулою (2.1.) показують, що величина В-коефіцієнта складає 1,25. Виходячи із величини цього коефіцієнта ступінь ризику проекту можна оцінити як допустимий.

ІТ-компанія «SMART business» має спеціалізуватися на розробці та впровадженні програмних продуктів для автоматизації роботи бізнесу, розробці систем захисту інформації, електронного документообігу, ІТ-консалтингу та ІТ-аутсорсингу.

Для того, щоб бути конкурентоспроможною, компанія повинна адаптуватися до мінливих умов зовнішнього середовища. При цьому необхідно використовувати інноваційні методи конкурентної боротьби, одним з яких є впровадження програмних продуктів для автоматизації роботи бізнесу.

На сьогодні користуються популярністю наступні сегменти автоматизації роботи: ведення бухгалтерського обліку; управління базою клієнтів; управління підприємством.

Слід також звернути увагу на те, що у зв'язку з активним впровадженням інформаційно-комунікаційних технологій в Україні особливо актуалізуються питання захисту інформаційних ресурсів. Адже загрози інформаційній безпеці є одними із основних загроз бізнесу.

ІТ-компанія «SMART business» буде спроможна надавати наступні послуги, на які є попит на ринку:

- ✓ розробка веб-сайтів;
- ✓ розробка бізнес-додатків, для зручності ведення підприємницької діяльності;
- ✓ розробка систем автоматичного управління організацією;
- ✓ комплексне SEO (Search Engine Optimization) просування веб-сайтів – це перелік робіт на сайті з метою зайняти перші позиції в пошуковій системі;
- ✓ послуги веб-дизайну;
- ✓ підготовка контрактів для ІТ-аутсорсингу;
- ✓ послуги ІТ-консалтингу;
- ✓ підготовка NDA (Non-disclosure agreement) – договорів про конфіденційність.

Організаційно-правовою формою ІТ-компанії «SMART business» передбачається фізична особа-підприємець (ФОП).

До роботи в компанії будуть залучатися особи з інвалідністю, відповідно, на роботодавця будуть покладені обов'язки створення належних умов праці для кожного члена трудового колективу.

Протягом першого року функціонування компанії планується створення 15 робочих місць, з яких 7 для осіб з інвалідністю. Протягом другого року передбачено розширення трудового колективу до 30 осіб, а за третій рік діяльності компанії – до 50, з максимальним залученням осіб з інвалідністю відповідно.

Для реалізації проекту необхідно 8 тижнів (Рис. 2.5.).

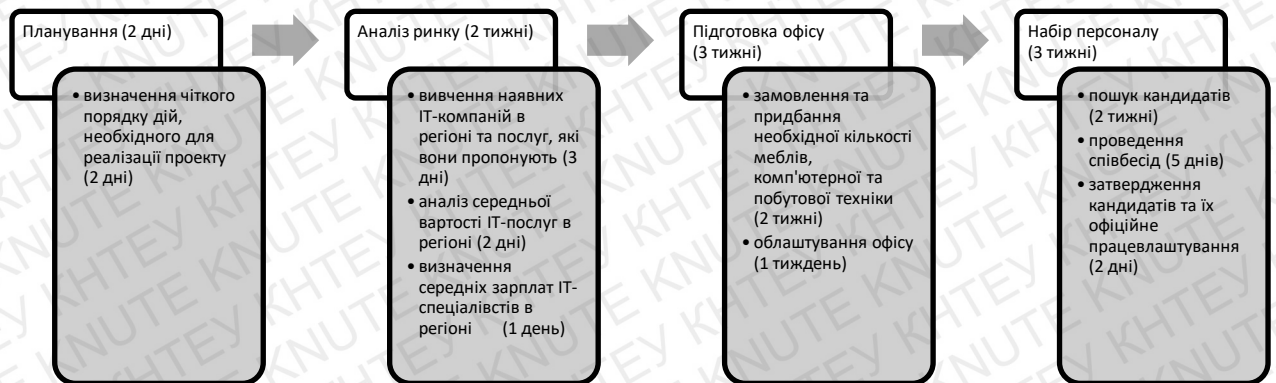

Рис. 2.5. План-графік реалізації проекту «SMART business»

Примітка: складено автором

Оцінка витрат, безсумнівно, є найважливішим компонентом успішності проекту. Загальна вартість проекту представлена в таблиці 2.6; витрати на закупівлю меблів – таблиця 2.4.; витрати на придбання комп'ютерної техніки в таблиці 2.5.

Таблиця 2.4.

Вартість меблів

№	Назва	Кількість	Вартість	Сума
1.	Комп'ютерний стіл	15	2700	40500
2.	Стіл для переговорів	1	7900	7900
3.	Крісло офісне	30	390	11700
4.	Стілець розкладний	20	300	6000
5.	Вішалка для одягу	2	2780	5560
6.	Стіл обідній	1	6900	6900
Разом:				78560

Примітка: складено автором.

Таблиця 2.5.

Вартість комп'ютерної техніки

№	Назва	Кількість	Вартість	Сума
1.	Ноутбук LENOVO Legion Y540-15IRH	5	47399	236995
2.	Ноутбук HP 250G7	10	13999	139990
3.	Сервер HP ML30 Gen10	1	29995	29995
4.	Холодильник	1	5400	5400
5.	Мікрохвильова піч	1	2100	2100
6.	Кондиціонер OLMOOSH-18VS7W	1	14050	14050
7.	Маршрутизатор Xiaomi Mi WiFi 4c White	2	743	1486
8.	Проектор LED с Wi-Fi Unic UC36+	1	3225	3225
Разом:				433241

Примітка: складено автором.

Загальна вартість проекту

№	Назва	Сума
1.	Вартість меблів	78560
2.	Вартість техніки	433241
3.	Фонд оплати праці	180000
	Разом	691801

Примітка: складено автором.

Таким чином, для реалізації проекту необхідні початкові інвестиції в розмірі 691801 гривень.

Згідно даних аналітичного звіту «Розвиток української ІТ-індустрії» середньомісячний дохід ІТ-компаній в нашій державі в перерахунку на одну особу становить 60000 тисяч гривень з маржинальністю близько 13 % [51]. Тобто, середньомісячний прибуток ІТ-компаній на одну людину складає 7800 гривень. Враховуючи той факт, що чисельність трудового колективу протягом першого року функціонування ІТ-компанії «SMART business» буде складати 15 осіб, то середньомісячний прибуток становитиме — 117000 гривень.

Для оцінки ефективності проекту доцільно розрахувати період окупності проекту за наступною формулою (2.2.):

$$\Pi = \frac{IC}{P} \quad (2.2.)$$

де Π – період окупності проекту; IC – первісні інвестиції у проект; P – очікуваний щорічний прибуток. Дані розрахунків за формулою (2.2.) показують, що період окупності проекту «SMART business» становить 6 місяців.

Отже, головною метою створення ІТ-компанії «SMART business» є надання високоякісних послуг в сфері інформаційно-комунікаційних технологій та створенням робочих місць. Ситуацію з працевлаштуванням неконкурентоздатних на ринку праці осіб може змінити розроблений Мінсоцполітики проект Закону України «Про активізацію пошуку роботи безробітних та шукачів роботи». В ньому механізм компенсації ЄСВ за найм

інвалідів на нові робочі місця замінено на компенсацію 50% зарплати протягом першого року та 25% зарплати протягом другого року. Разом з тим, турбота держави про інші соціальні групи (осіб похилого віку, колишніх військових) буде зменшена.

2.3. Напрями удосконалення державної політики соціального захисту осіб з інвалідністю

Напрями удосконалення соціального захисту осіб з інвалідністю мають будуватись на необхідності розробки проекту Соціального кодексу України, який має стати соціальною «конституцією» суспільства, відобразити стан та динаміку організації та проведення в Україні соціальних реформ, зокрема з соціального захисту осіб з інвалідністю.

Відповідно до Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 23.09.1999 з відповідними змінами, загальнообов'язкове державне соціальне страхування – система прав, обов'язків і гарантій, яка передбачає матеріальне забезпечення, страхові виплати та надання соціальних послуг застрахованим особам за рахунок коштів Фонду соціального страхування України.

Однак, існує велика кількість недоліків у законодавстві про соціальне забезпечення: значна нестабільність, бо акти, що його стосуються, постійно зазнають чисельних змін і доповнень; безсистемність і брак єдиної термінології, коли одні й ті самі поняття сформульовані по-різному; порушення однастайності державної системи соціального страхування; не завжди відчувається внутрішньогалузевий і міжгалузевий зв'язки між правовими нормами, що регулюють відносини із соціального страхування; збільшується кількість бланкетних норм тощо.

Виходячи із цього, постає нагальна потреба вдосконалення законодавства України у сфері соціального захисту населення. Науковці у своїх роботах до форм удосконалення законодавства України відносять:

обговорення проектів нормативно-правових актів, їх узгодження й експертизу, підписання законів Президентом України, державну реєстрацію підзаконних нормативно-правових актів відповідними органами юстиції, ревізію, новелізацію, припинення чинності неконституційних і незаконних нормативно-правових актів судовими рішеннями.

Для порівняння сучасного стану соціального законодавства необхідно навести приклади зарубіжних країн. Так, Систему соціального забезпечення Німеччини можна вважати однією з найстаріших у світі. Саме в Німеччині в кінці позаминулого століття вперше з'явилися закони про соціальне страхування. Нині основним нормативним правовим актом, що регулює відносини із соціального забезпечення, є Соціальний кодекс Німеччини. Прийнято також ряд законів, присвячених окремим видам соціального забезпечення.

Кодекс соціального забезпечення має також і Франція. Кодекс соціального забезпечення Франції не є єдиним кодифікованим нормативно-правовим актом у досліджуваній галузі суспільних відносин. Кодекс взаємного страхування містить норми, що регулюють діяльність регіональних і первинних класів різних режимів. Окремі положення про соціальне забезпечення містяться також у Трудовому кодексі, Кодексі цивільних і військових пенсій державної служби та ін.

Слід зазначити, що створення в Україні нових кодексів і перероблення наявних не супроводжується проведенням глибокої кодифікації: немає не тільки єдиного підходу до процесів кодифікації, завдяки якому різні кодекси та закони взаємодоповнювалися б, але й опрацювання всіх законів, що їм передують, і тих, що мають прийматися після кодифікації. Такі кодифікаційні процеси останнім часом розгортаються всупереч самому розумінню кодифікації як утворення якісно нового рівня законодавства, котрий досягається завдяки докорінному переробленню чинних нормативних положень.

10 листопада 2016 року Україна підписала Європейський кодекс соціального забезпечення, який є орієнтиром європейської моделі соціального забезпечення, заснованої на соціальній справедливості. Підписання Кодексу підтверджує, що Уряд України спрямовує свої зусилля на повну адаптацію національного законодавства у соціальній сфері до європейських стандартів, визначених багатосторонніми міжнародними інструментами Ради Європи, якими є Європейська соціальна хартія (переглянута) та Європейський кодекс соціального забезпечення.

У 2012 році мали місце спроби прийняття Соціального кодексу, однак не отримали підтримку Верховної Ради. Основними принципами, які були покладені в основу розробки проекту, є збереження соціальних гарантій, встановлених Конституцією України та чинним законодавством, та розширення вже існуючих [32, с. 121].

У пояснювальній записці вказується, що проектом Соціального кодексу України пропонується:

- 1) у сфері загальнообов'язкового державного соціального страхування уніфікувати систему управління фондами соціального страхування на основі створення єдиної вертикалі виконавчих органів, що має забезпечити: економію адміністративних видатків на здійснення фондами своїх функцій та повноважень; більш повне охоплення платників та підвищення рівня збору внесків соціального страхування; цільове спрямування коштів соціального страхування; спрощення взаємовідносин фондів соціального страхування та суб'єктів господарювання щодо реєстрації та сплати внесків;

- 2) впорядкувати та вдосконалити умови пенсійного забезпечення в особливому порядку різних категорій громадян, яке здійснюється з державного бюджету і регулюється на даний час численними спеціальними законами, які не завжди узгоджені між собою;

3) узгодити окремі норми правового регулювання, що здійснюється натеper законами України «Про пенсійне забезпечення» та «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування»;

4) виробити нові підходи щодо надання соціальної допомоги за виявленими ознаками нужденності, а також удосконалити комплексну систему соціального захисту соціально незахищених категорій громадян.

Кодексом передбачено норми щодо підвищення рівня соціального захисту безробітних, малозабезпечених, осіб похилого віку, матерів одначок, сімей із дітьми та інших осіб, які потребують захисту та допомоги держави.

Важливим питанням, яке розглянуте та врегульоване проектом Соціального кодексу України, є працевлаштування осіб з особливими потребами. Ряд країн мають приклади ефективного залучення осіб з особливими потребами до роботи, що йде на благо як особам з інвалідністю так і суспільству.

Крім цього, проект передбачає розширення та впорядкування системи пільг та компенсацій певним категоріям громадян, що також встановлені окремими спеціальними законами.

Як ми бачимо з вищенаведеного, в Кодексі планувалося систематизувати все соціальне законодавство, а не вибіркові напрями. І це має свої переваги, оскільки таким чином звичайним людям буде набагато простіше і зручніше ознайомитися зі своїми правами та обов'язками у цій сфері, що забезпечить доступність їх захисту у разі порушення. Прийняття єдиного Соціального кодексу надасть системності соціальному законодавству, усуне численні колізії та розбіжності.

Виходячи з вищевикладеного, можна зробити висновки:

1. Законодавство України у сфері соціального забезпечення потребує нагальної кодифікації. Однак процес її реалізації повинен відбуватися з урахуванням негативного досвіду, який ми маємо з прийняттям інших кодексів.

2. Процес кодифікації має завершитися прийняттям Соціального кодексу України, який забезпечить уніфікацію соціального законодавства, подолає наявні прогалини та колізії, а головне, забезпечить більш зручний спосіб захисту своїх прав громадянам України, які цього потребують.

3. Національне законодавство України у сфері соціального забезпечення має бути приведено у відповідність до стандартів Європейського кодексу соціального забезпечення і належним чином забезпечувати гідний рівень соціальних прав населення країни.

4. Важливим питанням, є працевлаштування осіб з особливими потребами, що йде на благо як особам з інвалідністю так і державі. Існують непоодинокі випадки коли Центри зайнятості не виконують своїх зобов'язань щодо працевлаштування. У цьому випадку цікавим є приклад Польщі, де роботодавці спочатку вносять виплати у фонд підтримки осіб з інвалідністю, а потім при виконанні норм по працевлаштуванню отримують дотації.

5. Пропонуємо створити єдиний Реєстр осіб з інвалідністю, які шукають роботу, що допоможе зменшити бюрократизованість.

6. Важливими є програми на рівні центрів зайнятості по використанню нових технологій, у тому числі для віддаленої роботи, та створення більш доступного середовища для маломобільних груп. Більш того, пропонується надання особам з інвалідністю засобів виробництва, зокрема комп'ютерів для віддаленої роботи. Такі програми безумовно потребують додаткові державні витрати, однак по-перше відповідають цивілізованій практиці, а по-друге, завдяки залученню до економічної активності та повноцінному життю максимальної кількості громадян у перспективі сприятиме розвитку держави.

ВИСНОВКИ

Отримані в процесі дослідження результати свідчать про досягнення мети, вирішення поставлених завдань і дають підстави сформулювати висновки:

1. Соціальний захист має розглядатися як категорія, що відображає сукупність відносин, які складаються в суспільстві з приводу виробництва, розподілу і перерозподілу суспільного продукту з метою забезпечення адекватної соціальної адаптації і інтеграції індивідів, не здатних самостійно справитися з негативною дією соціальних ризиків.

Соціальний захист – це система задоволення матеріальних, духовних і інших потреб людини.

2. На сьогодні праця є важливим компонентом не лише життя людини, а й розвитку суспільства та держави загалом. Саме тому питання забезпечення зайнятості всіх категорій осіб є однією із важливих соціальних проблем в Україні.

Відповідно до Конституції України держава виступає гарантом реалізації права на працю людини і створює рівні умови для усіх працівників. Проте, як показало дослідження, існуючі методи забезпечення зайнятості осіб з інвалідністю є малоефективними. Саме тому актуалізується питання розробки нових механізмів сприяння зайнятості серед зазначеної категорії осіб.

3. Як свідчить практика, особи з обмеженими фізичними можливостями не можуть на рівних конкурувати на ринку праці, особливо в сучасних економічних умовах, коли перехід до ринкових відносин вимагає інтенсифікації виробництва, підвищення вимог до загального фізичного та інтелектуального стану працюючих. Справжнім викликом сьогодення стала пандемія Covid-19. За оцінками фахівців, показник рівня безробіття сьогодні найвищий за останні 15 років, загалом – 2,5-2,8 млн людей безробітні.

Таким чином, особи з інвалідністю характеризуються низьким рівнем конкурентоспроможності на ринку праці та потребують підтримки з боку держави, яка має проявлятися в комплексній, інноваційній політиці. На нашу думку, державна політика, яка б сприяла працевлаштуванню осіб з інвалідністю, повинна включати цілу низку заходів орієнтованих на розвиток соціального підприємництва.

4. Ми пропонуємо розглядати соціальне підприємництво як господарську діяльність з використанням інноваційного підходу, яка базується на системі цінностей і зорієнтована на вирішення конкретних соціальних проблем.

5. Головною метою створення ІТ-компанії «SMART business» є надання високоякісних послуг в сфері інформаційно-комунікаційних технологій.

Основними завданнями проекту є:

- ✓ розробка і створення конкурентоспроможної компанії в сфері ІТ-технологій;
- ✓ залучення осіб з інвалідністю до роботи в організації;
- ✓ створення необхідних умов праці для кожної особи в трудовому колективі;
- ✓ організація компанією різноманітних курсів, тренінгів для осіб з інвалідністю;
- ✓ забезпечення кваліфікованої підготовки персоналу;
- ✓ фінансування за рахунок частини прибутків компанії різноманітних соціальних програм зі сприяння зайнятості осіб з інвалідністю.

ІТ-компанія «SMART business» має спеціалізуватися на розробці та впровадженні програмних продуктів для автоматизації роботи бізнесу, розробці систем захисту інформації, електронного документообігу, ІТ-консалтингу та ІТ-аутсорсингу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 р. № 254-к/96-ВР / Верховна Рада України. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Всесвітня програма дій стосовно людей з інвалідністю від 3 грудня 1982 року. URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
3. Конвенція про права інвалідів, прийнята 13 грудня 2006 року. URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua>
4. Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні: Закон України від 21.03. 1991 р. №875-ХІІ / Верховна Рада України. Відомості Верховної Ради України. 1991. № 21. Ст. 252.
5. Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні: Закон України від 6.10 2005 р. №2961-IV / Верховна Рада України. Відомості Верховної Ради України. 2006. № 2–3. Ст. 36.
6. Бюджетний кодекс України: Закон України від 8.07. 2010 р. № 2456-VI / Верховна Рада України. Відомості Верховної Ради України. 2010. № 50–51. Ст. 272.
7. Про Державний бюджет на 2017 рік: Закон України від 21.12.2016 р. № 1801-VIII / Верховна Рада України. Відомості Верховної Ради України. 2017. № 3. Ст. 31.
8. Про Державний бюджет на 2018 рік: Закон України від 7.12. 2017 р. № 2246-VIII / Верховна Рада України. Відомості Верховної Ради України. 2018. № 3–4. Ст. 26.
9. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 09.04.1999 р. №586-XIV / Верховна Рада України. Відомості Верховної Ради України. 1999. № 20–21. Ст. 190.
10. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР / Верховна Рада України. Відомості Верховної Ради України. 1997. № 24. Ст. 170.

11. Про державні допомоги сім'ям з дітьми: Закон України від 21.11.1992 р. №2811-ХІІ / Верховна Рада України. Відомості Верховної Ради України. 1993. № 5. Ст. 21.
12. Про державну соціальну допомогу особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю: Закон України від 16.11.2000 р. № 2109-ІІІ / Верховна Рада України. Відомості Верховної Ради України. 2001. № 1. Ст. 2.
13. Про державну соціальну допомогу особам з інвалідністю, які не мають права на пенсію та особам з інвалідністю: Закон України від 18.05.2004 р. № 1727-ІV / Верховна Рада України. Відомості Верховної Ради України. 2004. № 33–34. Ст. 404.
14. Про затвердження положення про Міністерство соціальної політики України: Постанова Кабінету Міністрів України від 17.06.2015 р. № 423 / Кабінет Міністрів України. Урядовий кур'єр. 15.07.2015 р. № 126.
15. Про затвердження Положення про Фонд соціального захисту інвалідів: наказ Міністерства соціальної політики України від 14.04.2011 р. № 129 / Міністерство соціальної політики України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0528-11/para13#n13>.
16. Про Уповноваженого Президента України з прав людей з інвалідністю: Указ Президента України від 01.12. 2014 р. № 902/2014 / Президент України. Урядовий кур'єр. 03.12.2014 р. № 225.
17. Про затвердження Положення про Урядового уповноваженого з прав осіб з інвалідністю та внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 3.01.2013 р. № 5: Постанова Кабінету Міністрів України від 21.02.2017 р. № 125. Урядовий кур'єр. 11.03.2017 р. № 45.
18. Загородній А. Г., Вознюк Г. Л. Словник економічної афористики. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2013. 444 с.
19. Гетьманцева Н. Д. Поняття і сутність праці як правової категорії. Підприємництво, господарство і право. 2016. № 7(245). С.83- 87.

20. Гостюк О. Д. Праця як необхідна умова існування людини. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2015. № 35. С. 28-31.
21. Лившиц Р.З. Трудовое законодательство: поиск концепций. Советское государство и право. 1990. № 7. С. 47–56.
22. Лазукова Н. В. Гарантії та форми захисту прав людини в сфері праці. Молодий вчений. 2015. № 1 (16). С. 208-211.
23. Юридична енциклопедія: У 6 т. К. : «Укр. енциклопедія», 1998. Т.1: А;Г. 672 с.
24. Мельник В. П. Поняття та ознаки публічного соціального захисту осіб з інвалідністю // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Юриспруденція. 2018. Вип. 32. С. 71-75.
25. Про ратифікацію Європейської соціальної хартії (переглянутої) :Закон України від 14.09.2006 р. № 137-V. Відомості Верховної Ради України. 2006. № 43. Ст. 418.
26. Європейська соціальна хартія (переглянута): Міжнародний документ від 03.05.1996 р. 994_062. Відомості Верховної Ради України. 2007. № 51. Ст. 2096.
27. Кодекс законів про працю України від 10 грудня 1971 р. № 322-VIII. URL. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08>
28. Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні : Закон України від 21.03.1991 р. № 875-XII. Відомості Верховної Ради України. 1991. № 21. Ст. 252.
29. Оверчук В. А. Чинники впливу і показники працевлаштування осіб з інвалідністю за сприяння державної служби зайнятості. Науковий погляд: економіка та управління. 2019. № 1. С. 166-172.
30. Великий тлумачний словник сучасної української мови: Ірпінь: ВТФ «Перун», 2004. 1440 с.
31. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо застосування терміна «особа з інвалідністю» та похідних від нього : Закон

України від 02.10.2018 р. № 2581-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2018. № 46. Ст. 371.

32. Андріїв В. М., Пузирний В. Ф. Забезпечення зайнятості та працевлаштування інвалідів у контексті європейської інтеграції України. Вісник Запорізького національного університету. 2018. № 2. С. 121-125.

33. Добренька Н. В. Проблеми на шляху реалізації права на працевлаштування особами з особливими потребами. Молодий вчений. 2017. № 3. С. 540-544.

34. Офіційний сайт Державної служби зайнятості України. URL. <https://www.dcz.gov.ua/>

35. Добрава Н. В. Соціальне підприємництво. Економічні інновації. 2018. № 59. С. 112-117.

36. Ігнатович Н., Гура В. Зарубіжний досвід розвитку соціального підприємництва. Вісник КНУ ім. Тараса Шевченка. 2014. №12. С. 22–25.

37. Супрун Н.А. Корпоративна соціальна відповідальність як чинник соціального залучення (в контексті цілей стратегії «EUROPE-2020»). Український соціум. 2018. N 2 (45). С. 163-176.

38. Долуда Л., Назарук В., Кірсанова Ю. Соціальне підприємництво. Бізнес-модель. Реєстрація. Оподаткування. Київ, ТОВ «Агентство «Україна», 2017. 92 с.

39. Mair J., Marty I. Social entrepreneurship research: A source of explanation, prediction, and delight. Journal of World Business. 2016. № 41. С. 36–44.

40. Никифорак В. А. Соціальне підприємництво: сутність та особливості розвитку. Економіка і суспільство. 2017. № 7. С. 321-324.

41. Совула Н. В. Соціальне підприємництво як інноваційна модель розвитку економіки. URL. <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=1988>

42. Наумова М. Сутність соціального підприємництва та його роль у соціально-економічному розвитку суспільства. Україна: аспекти праці. Соціальна політика. 2014. №4. с. 34–39.

43. Кадемія М. Ю., Шахіна І. Ю. Інформаційно-комунікаційні технології в навчальному процесі : Навчальний посібник. Вінниця, ТОВ «Планер». 2011. 220 с.

44. Шпак Н. О., Венгер О. І. Переваги використання інформаційно-комунікаційних технологій в Україні. Вісник Національного університету "Львівська політехніка". 2012. № 727. С. 461–467.

45. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL. <http://www.ukrstat.gov.ua/>

46. Довгань О. Д. Сучасна інформаційна інфраструктура України і основні завдання щодо її захисту. Юридична наука. 2018. № 7. С. 64-73.

47. Кулеба О. В. Роль сучасних інформаційно-комунікативних технологій у формуванні міжнародного іміджу держав. Інвестиції: практика та досвід. 2011. № 3. С. 104-107.

48. Tech ecosystem guide to Ukraine. URL. https://data.unit.city/tech-guide/Tech_Ecosystem_Guide_To_Ukraine_Ua.pdf

49. The State of European Tech 2018. URL. <https://2018.stateofeuropeantech.com/>

50. Присакар І. І. Автоматизація сучасного бізнесу як наслідок інформатизації суспільства. Інтелект XXI. 2018. № 3. С. 169-173.

51. Розвиток української ІТ-індустрії: аналітичний звіт. URL. https://issuu.com/itukraine/docs/ukainian_it_industry_report_ukr

52. <https://interfax.com.ua/news/general/655404.html>

Київський національний торговельно-економічний університет
Кафедра публічного управління та адміністрування

РЕФЕРАТ
ВИПУСКНОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ
на тему:

«РЕАЛІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ
НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ»

Студентки 4 курсу групи 11
денної форми навчання
спеціальності 074 «Публічне
управління та адміністрування»
спеціалізації «Публічне
управління та адміністрування»

Сурай
Катерини
Віталіївни

Науковий керівник
кандидат наук з державного
управління

Мірко
Наталія Вікторівна

Гарант освітньої програми
кандидат економічних наук,
доцент

Головня
Юлія Ігорівна

КИЇВ 2020

Постановка проблеми. Соціальний захист населення є однією з найважливіших складових частин політики держави, що дозволяє забезпечити гідний рівень життя людини, її потреби в матеріальних благах і послугах і водночас є показником соціального розвитку нашої країни. Впродовж життя, кожна людина знаходиться перед небезпекою настання обставин, які можуть самим безпосереднім чином вплинути на стан її здоров'я та призвести до втрати заробітку - основного джерела засобів до існування. До таких обставин відносять хворобу, старість, інвалідність. Побороти ці обставини, в більшості випадків, самотійно, особа не може, оскільки вони визначаються об'єктивними соціально-економічними умовами, тісно пов'язані із трудовою діяльністю і майже не залежать від волі особи. Проте, вони впливають на соціальну стабільність суспільства і тому, держава бере на себе певну відповідальність за їх настання і створює систему соціального захисту.

Одним із способів самореалізації, соціалізації людини та задоволення її індивідуальних потреб є її працевлаштування. Саме тому особливої уваги потребує питання забезпечення регулювання та захисту всіх категорій працівників. На сьогодні більшість осіб з інвалідністю характеризуються низькою конкурентоспроможністю на ринку праці. В такій ситуації важливу роль відіграє сприяння органів державної та місцевої влади працевлаштуванні осіб з інвалідністю. Однак методи діяльності зазначених структур щодо даної проблеми на сьогоднішній день є малоефективними та не результативними. Тому актуалізується питання пошуку нових механізмів сприяння

Мета роботи полягає в узагальненні теоретико-методичних підходів та розробці практичних рекомендацій, щодо реалізації державної політики соціального захисту осіб з інвалідністю в Україні.

Досягнення поставленої мети передбачає розв'язання наступних **завдань**:

- ✓ здійснити аналіз наукових джерел та дослідити концепт «соціальний захист»;
- ✓ узагальнити роль праці у житті людини;

- ✓ проаналізувати нормативно-правове регулювання права на працю осіб з інвалідністю;
- ✓ визначити особливості реалізації особами з інвалідністю права на працю;
- ✓ дослідити соціальне підприємництво як один із засобів сприяння працевлаштування осіб з інвалідністю;
- ✓ розробити проект соціального підприємства;
- ✓ запропонувати напрями удосконалення політики соціального захисту.

Об'єктом дослідження є процес формування та реалізації державної політики соціального захисту осіб з інвалідністю в Україні.

Предметом дослідження є теоретичні та практичні аспекти соціального захисту осіб з інвалідністю.

Інформаційною базою дослідження є наукові праці вітчизняних авторів з проблем розробки та реалізації державної політики соціального захисту населення, а саме осіб з інвалідністю; статистична інформація Державної служби статистики України та Державної служби зайнятості.

Методи дослідження. Для виконання поставлених завдань було використано цілу низку методів та прийомів дослідження. Зокрема, за допомогою системного методу було здійснено теоретичне узагальнення наукових концепції, теорій, розробок вчених, присвячених проблемі зайнятості осіб з інвалідністю. Статистичний метод дозволив оцінити динаміку звернень осіб з інвалідністю до Державної служби зайнятості. Метод SWOT-аналізу дозволив опрацювати та систематизувати інформацію, що стосується різносторонніх аспектів проекту ІТ-компанії «SMART business». За допомогою методу експертних оцінок проведено оцінку рівня ризику проекту ІТ-компанії «SMART business».

Сурай К.В.

РЕАЛІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ

В випускній кваліфікаційній роботі узагальнено теоретико-методичні підходи, щодо реалізації державної політики соціального захисту осіб з інвалідністю в Україні.

Здійснено аналіз наукових джерел та узагальнено дослідження науковців щодо поняття соціальний захист. Виявлено, що соціальний захист це функція держави. Це означає, що держава бере на себе обов'язки з надання допомоги слабким і знедоленим, усім, хто неспроможний самостійно заробляти на гідне людини життя, не має іншого джерела доходу. В роботі проаналізовано нормативно-правове регулювання права на працю осіб з інвалідністю. Визначено особливості реалізації особами з інвалідністю права на працю. Узагальнено дослідження щодо соціального підприємництва. Визначено, що місія соціального підприємництва набуває особливої цінності в період економічної кризи, оскільки, по-перше, в цей час загострюються соціальні проблеми і їх вирішення стає життєво важливим для існування суспільства. Розробити проект соціального підприємства для працевлаштування осіб з інвалідністю.

Ключові слова: державна політика, соціальний захист, особи з інвалідністю, соціальний проект, соціальне підприємництво, соціальне підприємство.

Surai K.V.

IMPLEMENTATION OF THE STATE POLICE OF SOCIAL PROTECTION OF POPULATION OF UKRAINE

The final qualifying work summarizes the theoretical and methodological approaches to the implementation of state policy of social protection of people with disabilities in Ukraine.

The analysis of scientific sources is carried out and the research of scientists

on the concept of social protection is generalized. It was found that social protection is a function of the state. This means that the state undertakes to provide assistance to the weak and disadvantaged, and all those who are unable to earn a decent living on their own and have no other source of income. Besides, the normative-legal regulation of the right to work of people with disabilities is analyzed in the work. Peculiarities of realization of the right to work by disabled people are determined as well. It should be noted, that the research on social entrepreneurship is generalized. It is determined that the mission of social entrepreneurship acquires special value during the economic crisis because, first, at this time, social problems are exacerbated and their solution becomes vital for the society existence. The project of a social enterprise for employment of people with disabilities must be developed.

Key words: state policy, social protection, disabled people, social project, social entrepreneurship, social enterprise.

РЕЦЕНЗІЯ
на випускню кваліфікаційну роботу студентки 4 курсу 11 групи
спеціальності 074 «Публічне управління та адміністрування» КНТЕУ
Сурай Катерини Віталіївни
тема роботи «Реалізація державної політики соціального захисту населення
України»

Просування України по шляху організації та проведення демократичних, соціальних та правових перетворень, виходячи зі змісту положень конституційно-правових засад розбудови ефективної моделі держави та громадянського суспільства, тісно пов'язано зі здійсненням комплексної соціальної реформи, в тому числі реформи соціального захисту. Серед ключових пріоритетів такого реформування видається доречним виділити напрям формування та розвитку публічного соціального захисту осіб з інвалідністю, передусім шляхом посилення відкритості, прозорості, ефективності та доступності соціальних прав, забезпечення його спрямованості до потреб та інтересів таких осіб.

Актуальність обраної теми полягає в тому, що соціальне забезпечення населення є однією з найважливіших складових частин політики держави, що дозволяє забезпечити гідний рівень життя людини, її потреби в матеріальних благах і послугах і водночас є показником соціального розвитку нашої країни.

Мета роботи полягає в узагальненні теоретико-методичних підходів та розробці практичних рекомендацій, щодо реалізації державної політики соціального захисту осіб з інвалідністю в Україні.

В випускній кваліфікаційній роботі досліджено та узагальнено концептуальні підходи розвитку системи соціального захисту, досліджено концепт «соціальний захист», визначено чинники, що негативно впливають на працевлаштування осіб із інвалідністю, досліджено соціальне підприємництво як інструмент державної політики соціалізації осіб з інвалідністю, розроблено проект соціального підприємства, за допомогою методу SWOT-аналізу узагальнено інформацію, що стосується різносторонніх аспектів проекту.

Робота складається із вступу, двох розділів, висновків та списку використаних джерел.

Завдання визначені метою дослідження, виконані в повному обсязі. Зміст і рівень виконання роботи свідчить про високу підготовку бакалавра. Робота заслуговує високої позитивної оцінки, рекомендована до захисту, а її автор, Сурай Катерина Віталіївна, на присвоєння ступеня бакалавр зі спеціальності 074 «Публічне управління та адміністрування».

Голова Шосткинської
районної ради

В.О.Долиняк

Завідувачу кафедри публічного
управління та адміністрування
Новіковій Н.Л.

Заява

Я, Сурай Катерина Віталіївна
(ПІБ), повідомляю, що за результатами проведення самостійної перевірки з
використанням програмно-технічних засобів у наданій випускній
кваліфікаційній роботі на тему: « Реалізація державної політики
свавольного ринку нафти в Україні » не міститься елементів
академічного плагіату. У випадках використання прямих запозичень з
друкованих та електронних джерел, вказані відповідні посилання.

Робота для перевірки надається у друкованому та електронному
варіантах. Електронна версія моєї роботи ідентична з друкованою.

«4» 06 2020 року

КСУ (підпис)

UKR.NET: Всі новини Укра... 96.25% - Антиплагиат он... Антиплагиат -

text.ru/antiplagiat/unauthorized

Яндекс UKR.NET Міністерство розв... Office365 YouTube

↑ toik Постовий заказчик **Какой налог на недвижимость в Болгарии ?** Срок: 430,00 руб. s.muhin Предприниматель [2] ERP - 1 Срок: 320,00 руб.

Заказать копирайтинг Заказать рерайтинг

Зарегистрированные 2 текста в очереди Гости 3 текста в очереди

Время проверки уникальности: 26.05.2020 0:49 (UTC +03:00)

Новый текст

Проверка уникальности
Уникальность: **96.25%**
elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/28538/2/SN... 1%
ito.yzpu.net/enk/2011-2012/kompleks_new... 1%

Проверка орфографии
В тексте найдено 49 ошибок:
• відображення
• і
• Шосткінська

SEO-анализ текста
Всего символов: **12595** Заспамленность: **59%**
Без пробелов: **10970** Вода: **3%**
Количество слов: **1667** Замена символов: **624**

Подсочено: Неуникальные фрагменты

Вы можете повысить уникальность текста на нашей бирже рерайтинга. [Повысить уникальность](#)

Версии текста:

2 минуты назад (UTC +03:00)
Уникальность: **96%** Орфография: **49**
Всего символов: **12595** Заспамленность: **59%**
Без пробелов: **10970** Вода: **3%**
Количество слов: **1667** Замена символов: **624**

[Напиши нам](#)

0:51
26.05.2020

На сьогодні бурхливий розвиток інформаційного суспільства торкається практично кожної сфери життєдіяльності людини. Значне поширення комп'ютерної техніки та глобальних мереж (Інтернет) стало каталізатором змін у суспільстві. Особливої актуальності набувають питання ефективного використання можливостей, які відкриває для людства сучасна інформатизація. Для результативного впровадження ІТ-технологій в будь-яку сферу діяльності людини, і, як наслідок, реалізації нових можливостей, необхідним є залучення ІТ-фахівців. Саме тому на сьогодні посилюється роль компаній ІТ-сфери у житті усіх учасників суспільних відносин. Масова інформатизація сучасного світу пов'язана, насамперед, із розвитком комп'ютерної техніки, різноманітного програмного забезпечення, глобальних мереж (Інтернет), мультимедійних технологій. Сукупність методів і програмно-технічних засобів, об'єднаних в технологічний ландшафт, що забезпечує збір, обробку, зберігання і відображення інформації з метою зниження трудомісткості її використання, а також для підвищення її надійності і оперативності становлять собою інформаційно-комунікаційні технології [26, с. 9].

UKR.NET x Непочт x UKR.NET x 85.02% x 76.02% x 61.79% x 50.03% x Досвід x Європел x офіцій x

text.ru/antiplagiat/unauthorized

Яндекс UKR.NET Міністерство розв... Office365 YouTube

mid_73 Предприниматель **Написать тексты, раздельно** Срок: 1 000,00 руб. akirsanov Постоянный заказчик **Рерайт учебной статьи "Актуальные проблемы при...** Срок: 500,00 руб.

Заказать копирайтинг Заказать рерайтинг

Гости 8 текстов в очереди **Время проверки уникальности: 29.05.2020 11:28 (UTC +03:00)**

Новый текст

Проверка уникальности
Уникальность: **85.02%**
urliga.com/index.php?module=news&op=vis...
www.kmu.gov.ua/news/249475562
5% 5%

Проверка орфографии
В тексте найдено 18 ошибок:
• відображати
• за рахунок
• зарубіжних

SEO-анализ текста
Всего символов: 9253 Заспамленность: 59%
Без пробелов: 8093 Воде: 3%
Количество слов: 1135 Замена символов: 491

Подсвечено: Неуникальные фрагменты

Вы можете повысить уникальность текста на нашей Бирже рерайтинга.
Повысить уникальность

Версии текста:
4 минуты назад (UTC +03:00)
Уникальность 68% Орфография 18
Всего символов Без пробелов
Количество слов 1135 Замена символов 491
Напишите нам, мы онлайн!

1. Соціальна політика -
2. На сьогодні праця є важливим компонентом не лише життя людини, а й розвитку суспільства та держави загалом. Саме тому питання забезпечення зайнятості всіх категорій осіб є однією із важливих соціальних проблем в Україні. Відповідно до Конституції України держава виступає гарантом реалізації права на працю людини і створює рівні умови для всіх працівників. Проте існуючі методи забезпечення зайнятості осіб з інвалідністю є малоефективними. Саме тому актуалізується питання розробки нових механізмів сприяння зайнятості серед зазначеної категорії осіб.
3. Як свідчить практика, особи з обмеженими фізичними можливостями не можуть на рівних конкурувати на ринку праці, особливо в сучасних економічних умовах, коли перехід до ринкових відносин вимагає інтенсифікації виробництва, підвищення вимог до загального фізичного та інтелектуального стану працюючих.
Таким чином, особи з інвалідністю характеризуються низьким рівнем конкурентоспроможності на ринку праці та потребують підтримки з

11:32 29.05.2020

